

การศึกษาความต้องการจำเป็นในการจัดการหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต
ด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศสู่ความเป็นสากล

A Study of the Need for Managing the Bachelor of Business Administration
Program with International Cooperation Towards Internationalization

อัจฉรีย์ นันทศิริพล^{1*}, สรเนตร อารีโสภณพิเชฐ^{2**}, อัจศรา ประเสริฐสิน³

Achareeya Nunthasiriphon^{1*}, Sornnate Areesophonpichet^{2**}, Ujsara Prasertsin³

¹ หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
254 ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 ประเทศไทย

¹ Doctor of Philosophy Program in Higher Education, Faculty of Education, Chulalongkorn University
254 Phayathai Road, Khwaeng Wang Mai, Pathumwan, Bangkok, 10330, Thailand

² คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
254 ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 ประเทศไทย

² Faculty of Education, Chulalongkorn University
254 Phayathai Road, Khwaeng Wang Mai, Pathumwan, Bangkok, 10330, Thailand

³ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
59 หมู่ 2 ตำบลบึงยี่โถ อำเภอบึงบุรี จังหวัดปทุมธานี 12130 ประเทศไทย

³ Faculty of Education, North Bangkok University
59 Moo 2, Bueng Yi Tho Sub-district, Thanyaburi District, Pathum Thani Province, 12130, Thailand

รับบทความ: 18 เมษายน 2568

ปรับปรุงบทความ: 6 มิถุนายน 2568

ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 18 มิถุนายน 2568

* ผู้เขียนหลัก

อีเมล: achareeya_swb@yahoo.com

** อาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์หลัก (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความ
เป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ที่มีความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยและสถาบันอาชีวศึกษาต่างประเทศของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตสาขาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจระหว่างประเทศ สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน จำนวน 45 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง อาจารย์จากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่เปลี่ยนประเภทจากวิทยาลัยเทคนิคและอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาเป็นสถาบันอุดมศึกษา และมหาวิทยาลัยเอกชนที่มีเครือข่ายสถาบันอาชีวศึกษาที่เทียบโอนผู้สำเร็จประกาศนียบัตรชั้นสูง (ปวส.) เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อสรุปผลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ด้วยค่าเฉลี่ยและความต้องการจำเป็น (PNI) ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ต้องการให้สถาบันพิจารณาการเทียบโอนโดยใช้แฟ้มสะสมงานเชิงวิชาการ (Academic portfolio) มากที่สุด (PNI = 1.06 และ 1.00) 2) ด้านการบริหารงานวิชาการ ภาครัฐมีความต้องการการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบ (PNI = 0.65) และเอกชนต้องการให้สถาบันทั้งสองฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดสำหรับการประเมินคุณภาพ (PNI = 1.12) 3) ด้านการฝึกประสบการณ์ ภาครัฐและเอกชนต้องการให้มีการวางแผนและเตรียมความพร้อมสำหรับการฝึกประสบการณ์แบบออนไลน์ในกรณีจำเป็น (PNI = 2.72 และ 1.08)

คำสำคัญ

การบริหารจัดการหลักสูตร ความต้องการจำเป็น สถาบันอุดมศึกษา

Received: April 18, 2025

Revised: June 6, 2025

Accepted: June 18, 2025

Abstract

This research article aims to study the current state, desired state, and necessary needs for the management of the Bachelor of Business Administration (BBA) program that involves collaboration between Thai higher education institutions and foreign vocational institutions. Data was collected through questionnaires distributed to 45 faculty members involved in the BBA program related to international business from both public and private higher education institutions. The research findings are as follows: 1) Curriculum Management: Both public and private sectors emphasize online learning and the use of English by instructors. The desired state for the public sector focuses on learning outside the classroom, while the private sector

prioritizes virtual learning environments. The necessary need is to develop more learning spaces outside the classroom. 2) Academic Administration: Both sectors emphasize teaching through electronic media and blended learning. The desired state focuses on integrating flexible content that is appropriate for the modern era. The necessary need is for comprehensive assessment and quality assurance through participation from various stakeholders to enhance educational standards. 3) Internship Experience: Both public and private sectors emphasize planning and evaluating internship experiences. The public sector focuses on online internships and evaluations by instructors, while the private sector uses the Backward Design approach and workplace simulation methods. The desired state places importance on evaluations from both instructors and employers. The highest necessary need is preparing for online internships and evaluating students' performance.

Keywords

Curriculum management, necessary needs, higher education institutions

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันในบริบทของโลกไร้พรมแดนที่ขับเคลื่อนด้วยกระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว การแข่งขันในภาคธุรกิจทั่วโลกทวีความเข้มข้นขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ตลาดแรงงานทั่วโลกเผชิญกับความท้าทายในการสรรหาบุคลากรที่มีทักษะสูง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ข้อมูลจากหลายแหล่งชี้ให้เห็นถึงช่องว่างระหว่างทักษะที่บัณฑิตมีความต้องการของภาคอุตสาหกรรม (World Economic Forum, 2020, 10-45) สำหรับประเทศไทย ปัญหาดังกล่าวปรากฏชัดเจน โดยบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาจำนวนไม่น้อยยังขาดทักษะการทำงานเชิงลึก การประยุกต์ใช้ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ และประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์จริง (ทิวา ดอนลาว และคณะ, 2564, 35-44) ยิ่งไปกว่านั้น ความสามารถทางภาษาอังกฤษของแรงงานไทยยังอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับนานาชาติและประเทศในภูมิภาคอาเซียน (กัญญาณัฐ เตโชติอัศนี, 2562, 1) ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดแรงงานโลก

จากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและการแข่งขันในภาคธุรกิจปัจจุบัน สถาบันอุดมศึกษาไทยมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตที่มีศักยภาพและตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในประเทศและระดับสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาบริหารธุรกิจ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งปัจจุบัน สถาบันอุดมศึกษาไทยมีแนวโน้มในการขยายความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น โดยสถาบันอาชีวศึกษาและการฝึกอบรม (Vocational Education and Training: VET) ต่างประเทศ ถือเป็นพันธมิตรที่มีศักยภาพ

ด้วยจุดแข็งในการจัดการศึกษาที่เน้นการพัฒนาทักษะเชิงปฏิบัติและการสร้างความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างและเติมเต็มจุดอ่อนของสถาบันอุดมศึกษาไทยในด้านการฝึกทักษะและการประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง การบูรณาการจุดแข็งของทั้งสองระบบการศึกษาจึงเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจที่มีความสมดุลระหว่างองค์ความรู้เชิงทฤษฎีที่แข็งแกร่งและทักษะการปฏิบัติที่เป็นเลิศ สอดคล้องกับแนวโน้มระดับโลกที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ (Work-Integrated Learning: WIL) เพื่อยกระดับความสามารถในการได้งานของบัณฑิต (ILO, 2021, 19-23) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาบริหารธุรกิจระหว่างประเทศ ซึ่งต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในบริบททางธุรกิจระดับโลก มีทักษะภาษาต่างประเทศ และสามารถปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมที่หลากหลายทางวัฒนธรรม อย่างไรก็ตาม การผลิตบัณฑิตสู่ตลาดแรงงานของสถาบันอุดมศึกษาพบปัญหาช่องว่างทักษะระหว่างความรู้ความสามารถของบัณฑิตกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทำให้เกิดความตระหนักถึงความจำเป็นของรูปแบบการศึกษาที่บูรณาการทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติเข้าด้วยกัน (European Commission, 2021, 4-6) โดยหลักสูตรของอุดมศึกษาแบบดั้งเดิมที่เน้นหนักด้านพื้นฐานทฤษฎีและหลักการเชิงนามธรรมกำลังถูกท้าทายให้ปรับตัว โดยเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรม เพื่อยกระดับความพร้อมในการทำงานของบัณฑิตและลดช่องว่างระหว่างความรู้ทางวิชาการกับการประยุกต์ใช้ในที่ทำงาน (Yorke & Knight, 2006, 4)

การศึกษางานวิจัยต่าง ๆ พบว่า ประสบการณ์ของการศึกษาที่สถาบันอาชีวศึกษาจะสร้างผลลัพธ์ให้กับนักศึกษาเป็นอย่างดีในการศึกษาในมหาวิทยาลัย (McLaughlin & Mills, 2011, 77-86) โดยทั้งสถาบันโพลีเทคนิคและมหาวิทยาลัยต่างมีแหล่งทรัพยากรที่สามารถพึ่งพากันได้ ซึ่งเป็นปัจจัยจำเป็นในความร่วมมือเพื่อที่จะให้หลักประกันแก่ผู้เรียนใช้เป็นเส้นทางและโอกาสในการเข้าศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น (Nazzi, 2019, 58-71) จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ความร่วมมือเป็นพฤติกรรมการทำงานร่วมกันของบุคคล กลุ่มบุคคล และอาจมีความหมายครอบคลุมไปถึงการร่วมมือขององค์การซึ่งประกอบไปด้วย การออกแบบและการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย เพื่อนำมาทำแผนปฏิบัติการตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งมีการประเมินศักยภาพผลการทำงานเพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุงงาน โดยสมาชิกทุกคนต้องมีจิตสำนึกหรือความรับผิดชอบที่จะแสวงหาวิธีการเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเอง และแสวงหาวิธีการที่จะพัฒนาความสัมพันธ์ในการทำงานของตนเอง (ภัทรวรรณ นิลแก้วบรรวิษณ์, 2559, 22-23) อย่างไรก็ตาม สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนภาควิชาธุรกิจระหว่างประเทศมีความยุ่งยากลำบากเพิ่มมากขึ้น เทคโนโลยีการเรียนรู้ดิจิทัลจะช่วยปรับปรุงประสบการณ์การเรียนรู้โดยสร้างวงจรของการเรียนรู้แบบเสมือนจริงได้มากยิ่งขึ้น แต่มีข้อจำกัดในเรื่องของการโต้ตอบระหว่างผู้สอนและผู้เรียน รวมถึงการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมปัจจุบันสะท้อนถึงความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มทักษะทางด้านเทคนิควิชาชีพเข้าไปอยู่ในหลักสูตรมากขึ้น (Fleacă et al., 2022, 1236-1238) ซึ่งจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับความร่วมมือ ทำให้ผลการวิจัยเกี่ยวกับประเด็นความต้องการที่จะเป็นองค์ประกอบของความร่วมมือนั้นยังมีไม่เพียงพอ ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นที่จะศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นต่อการบริหาร

จัดการหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตสาขาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจระหว่างประเทศ ที่มีความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยและสถาบันอาชีวศึกษาต่างประเทศของกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ซึ่งผลจากการศึกษาดังกล่าวจะสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์และกำหนดรูปแบบการจัดการหลักสูตรเพื่อการทำงานร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยและสถาบันอาชีวศึกษาในต่างประเทศ ซึ่งจะเป็นแนวทางในการปฏิบัติแก่สถาบันอุดมศึกษาในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ (Research Objectives)

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ที่มีความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยและสถาบันอาชีวศึกษาต่างประเทศ ของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ทบทวนวรรณกรรม (Literature Reviews)

การจัดการแบบผสมผสาน (Hybrid Approach/Campus): รากฐานและพลวัตของการปฏิรูปการศึกษาในยุคดิจิทัล

การจัดการแบบผสมผสาน (Hybrid Approach/Campus): รากฐานและพลวัตของการปฏิรูปการศึกษาในยุคดิจิทัล

การจัดการแบบผสมผสาน (Hybrid Approach/Campus) มีบทบาทสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและอาชีวศึกษา โดยมุ่งสร้างระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่นและมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทั้งการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการแบ่งปันทรัพยากรดิจิทัล (Istenič, 2024, 2-3) การพัฒนาหลักสูตรร่วมและการเทียบโอนหน่วยกิต และการฝึกอบรมบุคลากร (OECD, 2021, 53-62) รวมถึง การสร้างเส้นทางการเรียนรู้แบบไร้รอยต่อ (Wibrow, 2022, 30-35; CEDEFOP, 2023, 2-4) โดยผลลัพธ์จากการจัดการแบบผสมผสานภายใต้ความร่วมมือระหว่างสถาบัน ทำให้สถาบันการศึกษาทั้งสองฝ่ายสามารถตอบสนองความต้องการผู้เรียนที่หลากหลาย ขยายโอกาสการเข้าถึง และยกระดับผลลัพธ์การเรียนรู้ ซึ่งสถาบันจำเป็นต้องมีการปรับโครงสร้างงานวิชาการ การพัฒนาระบบดิจิทัล และการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น (Selingo et al, 2021, 2-15)

ดังนั้น การสนับสนุนให้การจัดการแบบผสมผสานของสถาบันอุดมศึกษาประสบความสำเร็จจึงต้องอาศัยความเป็นผู้นำ การให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การใช้ข้อมูลและเทคโนโลยี รูปแบบทางการเงิน และการสื่อสาร (Selingo et al, 2021, 2-15) การบูรณาการองค์ประกอบเหล่านี้อย่างลงตัวจะขับเคลื่อนการจัดการศึกษาแบบผสมผสานให้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Hybrid learning): แนวทางปฏิรูปการศึกษาสู่ยุคดิจิทัล

ยุคที่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีบทบาทอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยง การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Hybrid Learning) ได้กลายเป็นแนวทางสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา โดยเป็นการผสมผสานการเรียนรู้ออนไลน์และความเข้มข้นของการเรียนในชั้นเรียนแบบดั้งเดิม เพื่อสร้างรูปแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและเข้าถึงได้ (UNESCO, 2020, 6-12) การจัดการเรียนการสอนแบบไฮบริดที่มีประสิทธิภาพนั้น มิใช่เพียงการนำเครื่องมือออนไลน์มาใช้เสริมการสอน แต่เป็นกระบวนการที่ต้องมีการพิจารณาอย่างรอบด้าน ตั้งแต่ความต้องการของผู้เรียน การออกแบบรูปแบบที่เหมาะสม การดำเนินการที่เป็นไปได้ และการสังเกตเพื่อปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง รวมถึงความยืดหยุ่นและความสามารถในการเข้าถึงการเรียนรู้ของสถาบันที่เพิ่มขึ้นสำหรับผู้เรียน (Dziuban et al, 2018, 213-240) ความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานยังเชื่อมโยงกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและภาคส่วนต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาพันธมิตร การบูรณาการจุดแข็งของทั้งสองรูปแบบการศึกษาผ่านการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดจะช่วยสร้างเส้นทางการเรียนรู้ที่ไร้รอยต่อและตอบสนองต่อความหลากหลายของผู้เรียน ตัวอย่างของการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เช่น การผสมผสานการเรียนรู้เชิงทฤษฎีในสถาบันอุดมศึกษาเข้ากับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติในสถาบันอาชีวศึกษาผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์และกิจกรรมในชั้นเรียนที่ออกแบบร่วมกัน จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับทั้งความรู้เชิงลึกและทักษะการปฏิบัติที่จำเป็นต่อการทำงานจริง ความร่วมมือในลักษณะนี้ยังเปิดโอกาสให้มีการสอนแบบทีม (Gudoniene et. al, 2025, 15-17) โดยอาจารย์จากทั้งสองสถาบันหรือผู้เชี่ยวชาญจากภาคอุตสาหกรรมร่วมกันถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ ทำให้ผู้เรียนได้รับมุมมองที่หลากหลายและเตรียมพร้อมสำหรับความท้าทายในโลกแห่งการทำงานจริง การขับเคลื่อนการเรียนรู้แบบผสมผสานที่อาศัยความร่วมมือระหว่างอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาจึงเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพและตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานในยุคดิจิทัล

การฝึกประสบการณ์แบบผสมผสาน (Hybrid Apprenticeship/Internship Education): การบูรณาการองค์ความรู้สู่การปฏิบัติงานจริง

การฝึกประสบการณ์แบบผสมผสาน (Hybrid Apprenticeship/Internship) เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาและการฝึกอบรมที่บูรณาการองค์ประกอบสำคัญสามประการอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่รอบด้าน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานยุคปัจจุบัน (OECD, 2022, 65-69) มิใช่เพียงการนำส่วนประกอบที่ต่างกันมารวมกัน แต่เป็นการทำงานร่วมกันอย่างเกื้อหนุนเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่สมบูรณ์

องค์ประกอบแรกคือ หลักสูตรของมหาวิทยาลัย (University Coursework) ซึ่งเป็นรากฐานในการสร้างความเข้าใจเชิงลึกในสาขาวิชา เน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางทฤษฎีที่ครอบคลุมและทันสมัย ส่งเสริมทักษะการวิจัยและการคิดวิเคราะห์ รวมถึงการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน และเปิดโอกาสให้สร้างองค์ความรู้ใหม่ผ่านการวิจัย รากฐานทางทฤษฎีที่มั่นคงนี้เป็นเข็มทิศนำทางการประยุกต์ใช้ความรู้ในการปฏิบัติงานจริง

องค์ประกอบที่สองคือ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติของสถาบันอาชีวศึกษา (VET Practical Training) ซึ่งเติมเต็มส่วนทฤษฎีด้วยการมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะทางเทคนิคและเฉพาะทางที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานจริง เน้นการลงมือปฏิบัติ การใช้เครื่องมือเฉพาะทาง และการเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จำลอง เพื่อสร้างความชำนาญและความมั่นใจในการปฏิบัติงานจริง

องค์ประกอบสุดท้ายคือ การปฏิบัติงานจริงในภาคอุตสาหกรรม (Industry Placements) ซึ่งเป็นการบูรณาการความรู้และทักษะในสภาพแวดล้อมการทำงานจริงภายใต้การดูแลของผู้มีประสบการณ์ ช่วยพัฒนาทักษะนอกเหนือจากวิชาการและเทคนิค เช่น การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และความเข้าใจในบริบททางธุรกิจ การได้รับคำแนะนำจากผู้มีประสบการณ์ช่วยให้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงได้อย่างรวดเร็ว

การบูรณาการองค์ประกอบทั้งสามนี้อย่างมีเป้าหมาย สร้างผู้เรียนที่มีความรู้ทางทฤษฎีที่แข็งแกร่ง ทักษะเชิงปฏิบัติที่เชี่ยวชาญ และประสบการณ์การทำงานจริง ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมที่ดีที่สุดสำหรับการก้าวเข้าสู่โลกของการทำงานและประสบความสำเร็จในอาชีพในอนาคต การฝึกประสบการณ์แบบผสมผสานนี้จึงเป็นสะพานเชื่อมโยงระหว่างโลกการศึกษากับโลกการทำงานอย่างแท้จริง

ความต้องการจำเป็น (Necessary Needs)

ความต้องการจำเป็น คือ ความแตกต่างที่สังเกตได้ระหว่างสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็น ซึ่งความแตกต่างนี้เป็นบ่อเกิดของปัญหา และหากไม่ได้รับการแก้ไขจะนำไปสู่ผลเสียต่อหน่วยงาน บุคคล หรือกลุ่มบุคคล ในทางตรงกันข้าม การดำเนินการเพื่อแก้ไขหรือตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นดังกล่าวจะส่งผลดี (ศิริพร อาจปึกษา, 2557, 7) โดยการประเมินความต้องการจำเป็น (Need Assessment) เป็นกระบวนการที่เป็นระบบในการระบุและทำความเข้าใจความแตกต่างระหว่างสถานะที่เป็นอยู่ (current state) และสถานะที่พึงประสงค์ โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวางแผนและพัฒนาองค์กรหรือระบบให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งในการชี้ทิศทางการพัฒนาที่ตรงจุด ลดการสูญเสียทรัพยากรที่ไม่จำเป็น และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์

นอกจากนี้ การประเมินความต้องการจำเป็น มีความสำคัญในการเป็นเครื่องมือบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถช่วยในการกำหนดแผนงานที่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของหน่วยงาน สะท้อนภาพบริบทขององค์กรได้อย่างชัดเจน นำไปสู่การกำหนดวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับสภาพที่เป็นอยู่ และเป็นกลไกสำคัญในการวัดผลกระทบของการดำเนินงาน การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญ โดยจำเป็นต้องพิจารณาถึงความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ รวมถึงปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถกำหนดความเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาและวางแผนการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดลำดับความสำคัญนั้น มีเทคนิคหลากหลายวิธีที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ เช่น การพิจารณาขนาดของความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่ต้องการให้เป็น การวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นสาเหตุหรืออุปสรรคต่อความต้องการจำเป็น การประเมินระดับความยากง่ายในการจัดการกับความต้องการจำเป็น การพิจารณาความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ผลกระทบต่อส่วนอื่นๆ ของระบบ และ

การประเมินค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหา การเลือกใช้เทคนิคที่เหมาะสมจะขึ้นอยู่กับบริบทและลักษณะของข้อมูลที่ได้จากการประเมิน

วิธีการวิจัย (Research Methodology)

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ของสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดของรัฐหรือในกำกับของรัฐที่เปลี่ยนประเภทจากวิทยาลัยอาชีวศึกษาเป็นสถาบันอุดมศึกษา และเน้นผลิตบัณฑิตสายวิชาชีพ และส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพขั้นสูงที่เน้นการปฏิบัติ และสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่มีเครือข่ายสถาบันอาชีวศึกษาที่เทียบโอนผู้สำเร็จประกาศนียบัตรชั้นสูง (ปวส.) เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี

กลุ่มตัวอย่างมีการกำหนดเกณฑ์คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตสาขาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหรือการค้าระหว่างประเทศ ที่เป็นหลักสูตรสองภาษา หรือหลักสูตรนานาชาติ และมีกิจกรรมหรือหลักสูตรที่มีความร่วมมือกับสถาบันอาชีวศึกษาต่างประเทศ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 9 แห่ง แห่งละ 5 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 45 คน แบ่งเป็น (1) กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ จำนวน 7 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 35 คน ประกอบด้วย (1) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (2) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (3) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ (4) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (5) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา (6) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ และ (7) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (2) สถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 2 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 10 คน ประกอบด้วย (1) มหาวิทยาลัยสยาม และ (2) สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ที่มีความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยและสถาบันอาชีวศึกษาต่างประเทศ ตรวจสอบความตรงทางด้านเนื้อหา (Content validity) ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และความชัดเจนของภาษา โดยเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพเครื่องมือเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความชัดเจนของภาษาที่ใช้โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) หรือค่า IOC และผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน ชุดที่ 2 กลุ่มสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รหัสหนังสือรับรอง 319/66 คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ต่อการบริหารจัดการหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตสาขาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจระหว่างประเทศ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตร การบริหารวิชาการ และการฝึกประสบการณ์ จำนวน 73 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามผ่าน Google Form โดยผู้วิจัยติดต่อขออนุญาตจากคณบดี คณะบริหารธุรกิจ และประสานงานผ่านเลขานุการคณะบริหารธุรกิจเพื่อขออีเมลในการติดต่ออาจารย์ประจำหลักสูตร จากนั้นส่ง QR code ของแบบสอบถามพร้อมเอกสารชี้แจงวิธีการพิทักษ์สิทธิ ป้องกันความเสี่ยง และรักษาความลับแก่ผู้ตอบแบบสอบถามทราบ

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ต่อการบริหารจัดการหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตสาขาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจระหว่างประเทศ จำแนกเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการบริหารวิชาการ และด้านการฝึกประสบการณ์ วิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการแปลความหมายระดับคะแนนเฉลี่ยในช่วงคะแนนตามเกณฑ์ 5 ระดับแทน 5 ความหมายคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด หลังจากนั้นทำการวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็น ด้วยสูตรคำนวณเทคนิค Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) (สุวิมล ว่องวาณิช, 2552) มีสูตรคำนวณ ดังนี้

$$PNI_{modified} = (I-D)/D$$

$PNI_{modified}$ = ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority needs index)

I = ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (Importance)

D = ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง (Degree of success)

และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย (Results)

ตารางที่ 1

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร

ประเด็น	สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ				สถาบันอุดมศึกษาเอกชน			
	ปัจจุบัน (\bar{X})	พึงประสงค์ (\bar{X})	PNI	ลำดับ ที่	ปัจจุบัน (\bar{X})	พึงประสงค์ (\bar{X})	PNI	ลำดับ ที่
ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	3.08	4.50	0.43	2	3.36	4.55	0.37	3
1.พื้นที่การเรียนรู้	3.08	4.38	0.45	2	3.11	4.41	0.43	2
1) การจัดการเรียนรู้ออนไลน์	3.97	4.00	0.01	5	3.75	4.43	0.18	5
2) แหล่งเรียนรู้ที่สร้างประสบการณ์	2.91	4.45	0.52	3	3.33	4.43	0.33	4
3) พื้นที่การเรียนรู้เสมือนจริง	2.97	4.45	0.49	4	3.00	4.71	0.57	2
4) ชุมชนเสมือนจริง	2.82	4.32	0.53	2	2.80	4.00	0.42	3
5) พื้นที่การเรียนรู้นอกห้องเรียน	2.74	4.68	0.71	1	2.70	4.50	0.66	1

ตารางที่ 1

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร (ต่อ)

ประเด็น	สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ				สถาบันอุดมศึกษาเอกชน			
	ปัจจุบัน (\bar{X})	พึงประสงค์ (\bar{X})	PNI	ลำดับ ที่	ปัจจุบัน (\bar{X})	พึงประสงค์ (\bar{X})	PNI	ลำดับ ที่
2. การเตรียมความพร้อม	3.58	4.56	0.29	3	3.88	4.67	0.18	3
6) อาจารย์มีประสบการณ์	2.88	4.62	0.60	1	3.60	4.57	0.26	2
7) อาจารย์ให้ความร่วมมือ	3.97	4.60	0.16	6	4.00	4.71	0.18	4
8) ใช้ภาษาอังกฤษในการสอน	3.73	4.62	0.24	5	4.60	4.75	0.03	7
9) รับการสนับสนุนด้านเทคโนโลยี	3.13	4.68	0.49	2	4.00	4.71	0.17	5
10) เข้าใจเป้าหมายความร่วมมือ	3.22	4.55	0.41	4	4.00	4.67	0.16	6
11) การจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	4.13	4.50	0.09	9	3.78	4.71	0.10	6
12) โครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยี	4.12	4.63	0.12	7	3.80	4.71	0.23	3
13) ตั้งคณะกรรมการทั้งสองสถาบัน	3.11	4.54	0.45	3	3.80	4.71	0.23	3
14) มีหน่วยงานให้คำปรึกษา	3.97	4.37	0.10	8	3.40	4.57	0.34	1
3.การรับนักศึกษา	2.60	4.52	0.57	1	3.11	4.58	0.51	1
15) คณะกรรมการมีส่วนร่วม	2.14	4.32	1.02	2	2.50	4.40	0.76	2
16) กำหนดเกณฑ์การคัดเลือก	4.03	4.62	0.14	5	4.00	4.75	0.18	4
17) มีหลักสูตรระยะสั้น	3.05	4.57	0.49	3	3.40	4.50	0.32	3
18) กำหนดแนวปฏิบัติการเทียบโอน	3.90	4.62	0.18	4	3.40	4.50	0.32	3
19) พิจารณาการเทียบโอนโดยใช้แฟ้ม สะสมงานเชิงวิชาการ	2.16	4.47	1.06	1	2.30	4.60	1.00	1

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร

ในภาพรวม ความต้องการจำเป็นด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐอยู่ในอันดับที่ 2 (PNI_{modified} = 0.43) และสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่ 3 (PNI_{modified} = 0.37) โดยจำแนกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

4. พื้นที่การเรียนรู้ ของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่ 2 (PNI_{modified} = 0.45 และ 0.43) พบว่า การจัดการเรียนรู้ออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันมากที่สุดสำหรับสถาบันทั้งสองกลุ่ม (\bar{X} = 3.97 และ \bar{X} = 3.75) ในขณะที่สถาบันภาครัฐ พื้นที่การเรียนรู้นอกห้องเรียน มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด (\bar{X} = 4.68) ส่วนภาคเอกชน พื้นที่การเรียนรู้เสมือนจริง (Virtual Learning Space) มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด (\bar{X} = 4.71) เมื่อพิจารณาค่าความต้องการจำเป็น

พบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุดของภาครัฐและเอกชน คือ พื้นที่การเรียนรู้นอกห้องเรียน ซึ่งมีความต้องการจำเป็น 0.71 และ 0.66

5. การเตรียมความพร้อม ของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่ 3 (PNImodified = 0.29 และ 0.18) โดยสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ พบว่า การจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันมากที่สุด (\bar{X} = 4.13) ในขณะที่อาจารย์ได้รับการสนับสนุนและพัฒนาการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด (\bar{X} = 4.68) และอาจารย์มีประสบการณ์ทางการสอนและวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชา มีความต้องการจำเป็นสูงสุด (PNImodified = 0.60) ส่วนสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า อาจารย์สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารและจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด (\bar{X} = 4.60 และ \bar{X} = 4.75) ในขณะที่สถาบันมีหน่วยงานให้คำปรึกษาด้านการสร้างนวัตกรรมการสอน มีความต้องการจำเป็นสูงสุด (PNImodified = 0.34)

6. การรับนักศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่ 1 (PNImodified = 0.57 และ 0.51) พบว่า สถาบันภาครัฐและเอกชนกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันมากที่สุด (\bar{X} = 4.03 และ \bar{X} = 4.00) รวมถึงมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุดเช่นกัน (\bar{X} = 4.62 และ \bar{X} = 4.75) เมื่อพิจารณาค่าความต้องการจำเป็น พบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุดของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนเหมือนกัน คือ สถาบันพิจารณาการเทียบโอนโดยใช้แฟ้มสะสมงานเชิงวิชาการ ซึ่งมีความต้องการจำเป็น 1.06 และ 1.00

จากผลการวิจัยด้านการบริหารจัดการหลักสูตร สามารถวิเคราะห์แนวทางการยกระดับการศึกษาไทยสู่สากล ได้ดังนี้ 1) การให้ความสำคัญกับพื้นที่การเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งการเรียนรู้ในห้องเรียนและการเรียนรู้เสมือนจริง แสดงถึงการเปลี่ยนผ่านจากการจัดการศึกษาที่เน้นห้องเรียนแบบดั้งเดิมไปสู่รูปแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและทักษะดิจิทัลที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน 2) ในด้านการเตรียมความพร้อม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพอาจารย์ทั้งในเรื่องการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้และความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ เสริมสร้างขีดความสามารถทางวิชาการและภาษาสากลของบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและความสามารถในการผลิตบัณฑิตที่มีความพร้อมสำหรับตลาดแรงงาน รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาต่างประเทศ และ 3) การรับนักศึกษา เน้นกระบวนการคัดเลือกอย่างมีคุณภาพและการส่งเสริมการใช้ แฟ้มสะสมงานเชิงวิชาการเป็นเกณฑ์สำคัญ สะท้อนการขานรับแนวโน้มการศึกษาในระดับสากลที่ให้ความสำคัญกับการประเมินสมรรถนะเชิงลึกมากกว่าการพิจารณาจากผลคะแนนสอบเพียงอย่างเดียว

ตารางที่ 2

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ด้านการบริหารงานวิชาการ

ประเด็น	สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ				สถาบันอุดมศึกษาเอกชน			
	ปัจจุบัน (\bar{X})	พึงประสงค์ (\bar{X})	PNI	ลำดับ ที่	ปัจจุบัน (\bar{X})	พึงประสงค์ (\bar{X})	PNI	ลำดับ ที่
ด้านการบริหารงานวิชาการ	3.47	4.56	0.34	3	3.38	4.58	0.40	2
1. รูปแบบการเรียนการสอน	3.44	4.57	0.34	4	3.28	4.50	0.38	3
20) นำความรู้ที่ได้มาแบ่งปัน	3.11	4.73	0.52	2	3.10	4.46	0.43	4
21) บูรณาการเป้าหมายและเนื้อหา	3.37	4.80	0.42	4	3.20	4.80	0.50	3
22) เรียนรู้แบบผสมผสาน	4.07	4.42	0.08	7	3.90	4.70	0.20	7
23) ผสานทฤษฎีกับประสบการณ์	3.34	4.32	0.29	6	2.70	4.50	0.66	1
24) ผู้เรียนประยุกต์ใช้ความรู้	3.22	4.48	0.39	5	3.20	4.50	0.40	5
25) ให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาเชื่อมโยง	3.11	4.63	0.48	3	3.10	4.70	0.51	2
26) เรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	4.26	4.53	0.06	8	3.80	4.80	0.26	6
27) การเรียนแบบไม่ประสานเวลา	3.06	4.67	0.53	1	3.30	3.60	0.09	8
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.35	4.50	0.44	1	3.31	4.53	0.47	2
28) กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้	3.08	4.60	0.49	6	3.30	4.83	0.46	3
29) ผสานการทำงานกับการศึกษา	3.05	4.57	0.50	5	3.30	4.43	0.34	8
30) แสดงความสามารถและทักษะ	4.13	4.37	0.05	13	2.60	4.83	0.85	2
31) จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยอาจารย์ที่มีความประสบการณ์และความถนัดแตกต่างกัน	3.20	4.40	0.37	9	2.40	4.71	0.96	1
32) ส่งเสริมทักษะทางสังคม	3.02	4.55	0.51	4	3.30	4.33	0.31	9
33) การเรียนรู้แบบนำตนเอง	3.20	4.63	0.44	7	3.20	4.43	0.38	6
34) เสริมสร้างพลังการเรียนรู้	3.08	4.33	0.40	8	3.70	4.17	0.12	12
35) ฝึกปฏิบัติโดยใช้งานเป็นฐาน	4.04	4.39	0.08	12	4.30	4.50	0.04	13
36) ผู้เรียนมีส่วนในการออกแบบ	2.62	4.34	0.65	1	3.10	4.43	0.42	5
37) ใช้ห้องเรียนเสมือนจริง	2.94	4.50	0.53	3	3.50	4.71	0.35	7
38) ปฏิบัติการร่วมกับภายนอก	4.21	4.67	0.10	11	3.70	4.43	0.19	11
39) จัดหลักสูตรระยะสั้นที่ทันสมัย	2.88	4.55	0.57	2	3.30	4.71	0.43	4
40) จัดชมรมส่งเสริมการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน	4.19	4.66	0.11	10	3.40	4.40	0.29	10

ตารางที่ 2

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ด้านการบริหารงานวิชาการ (ต่อ)

ประเด็น	สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ				สถาบันอุดมศึกษาเอกชน			
	ปัจจุบัน (\bar{X})	พึงประสงค์ (\bar{X})	PNI	ลำดับ ที่	ปัจจุบัน (\bar{X})	พึงประสงค์ (\bar{X})	PNI	ลำดับ ที่
3.การจัดการเนื้อหา	3.44	4.65	0.36	3	3.66	4.62	0.28	4
41) เนื้อหารายวิชาีตจุดมุ่งหมาย	3.55	4.61	0.29	5	4.00	4.90	0.22	4
42) เนื้อหารายวิชาทันสมัย	3.08	4.64	0.50	1	3.30	4.50	0.36	2
43) ร่วมมือกับภาคธุรกิจและ อุตสาหกรรม	3.22	4.60	0.42	3	4.30	4.70	0.09	6
44) บูรณาการและเชื่อมโยงสาขา	3.25	4.70	0.44	2	3.20	4.70	0.46	1
45) เรียนรู้คู่กับการฝึกประสบการณ์	4.22	4.67	0.10	6	3.80	4.50	0.18	5
46) ให้ความสำคัญกับทักษะวิชาชีพ และเทคโนโลยี	3.34	4.67	0.39	4	3.40	4.60	0.35	3
4.การประเมินผล	3.31	4.57	0.39	2	3.22	4.65	0.49	1
47) ประเมินความรู้ ทักษะ ทักษะ	3.20	4.63	0.44	4	3.40	4.71	0.38	3
48) สองสถาบันมีส่วนในการประเมิน	3.11	4.60	0.48	1	2.20	4.40	1.00	1
49) ประเมินผู้เรียนด้านกระบวนการ เรียนรู้ กระบวนการคิด และสมรรถนะ	3.14	4.63	0.47	2	3.60	4.57	0.26	4
50) ผู้มีส่วนร่วมในการประเมิน ได้แก่ อาจารย์ ผู้ปกครอง เพื่อนร่วมชั้น ผู้เรียนและผู้ประกอบการ	3.05	4.47	0.46	3	3.20	5.00	0.56	2
51) ให้ข้อมูลย้อนกลับหลังประเมิน	4.03	4.50	0.11	5	3.70	4.57	0.23	5
5.การประกันคุณภาพการศึกษา	3.83	4.54	0.20	5	3.50	4.60	0.38	3
52) การจัดการเรียนรู้ตาม วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้	4.13	4.62	0.11	3	3.90	4.50	0.15	5
53) การดำเนินงานเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของสถาบัน	4.25	4.68	0.10	4	3.90	4.70	0.20	4
54) สอดคล้องกับบริบทของ สถานศึกษา หลักสูตร หรือสาขาวิชา	4.38	4.53	0.03	6	3.80	4.60	0.21	3
55) สองฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนด มาตรฐานและตัวชี้วัด	3.02	4.54	0.50	1	2.20	4.67	1.12	1
56) แจกแจงผลแก่ผู้เกี่ยวข้อง	4.13	4.50	0.08	5	4.00	4.50	0.12	6
57) หน่วยงานรัฐ เอกชน องค์กร วิชาชีพ และภาคอุตสาหกรรมมีส่วนร่วม ในการประเมินตนเอง	3.11	4.37	0.40	2	3.20	4.67	0.45	2

ด้านการบริหารงานวิชาการ

ในภาพรวม ความต้องการจำเป็นด้านการบริหารงานวิชาการ ของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐอยู่ในอันดับที่ 3 (PNImodified = 0.34) และสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่ 2 (PNImodified = 0.40) โดยจำแนกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอน ของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่ 4 (PNImodified = 0.34) พบว่า การสอนแบบประสานเวลาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ผู้สอนและผู้เรียนโต้ตอบกันแบบเรียลไทม์ มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันมากที่สุด ($\bar{X} = 4.26$) ส่วนสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่ 3 (PNImodified = 0.38) พบว่า การเรียนรู้แบบผสมผสานออนไลน์และออฟไลน์ มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันมากที่สุด ($\bar{X} = 3.90$) ในขณะที่การบูรณาการเป้าหมายและเนื้อหาในการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจแบบเชื่อมโยงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุดสำหรับสถาบันภาครัฐและเอกชน ($\bar{X} = 4.80$ และ $\bar{X} = 4.80$) เมื่อพิจารณาค่าความต้องการจำเป็น พบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุด ของภาครัฐ คือ การเรียนแบบไม่ประสานเวลาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (PNImodified = 0.53) ตามลำดับ ส่วนภาคเอกชน คือ การเรียนรู้แบบโมดูลที่ผสมผสานทฤษฎีอุดมศึกษากับประสบการณ์อาชีวศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติจริง (PNImodified = 0.66)

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่ 1 (PNImodified = 0.44) พบว่า กิจกรรมปฏิบัติการณ์ร่วมกับองค์กรภายนอก เพื่อให้ผู้เรียนสัมผัสประสบการณ์จริง มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$ และ $\bar{X} = 4.67$) และความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมตามความสนใจ (PNImodified = 0.65) ส่วนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่ 2 (PNImodified = 0.47) พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาความเชี่ยวชาญผ่านการฝึกปฏิบัติโดยใช้งานเป็นฐาน มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันมากที่สุด ($\bar{X} = 4.30$) ในขณะที่การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกันกับสถาบันพันธมิตร และกิจกรรมที่แสดงออกซึ่งความสามารถและทักษะที่เกิดจากเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) และ ความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ความร่วมมือจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยอาจารย์ที่มีความประสบการณ์และความถนัดแตกต่างกัน (PNImodified = 0.96)

3. การจัดการเนื้อหา ของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่ 3 (PNImodified = 0.36) พบว่า การจัดหน่วยการเรียนรู้ควบคู่กับการฝึกประสบการณ์ มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันมากที่สุด ($\bar{X} = 4.22$) ในขณะที่ เนื้อหารายวิชาบูรณาการและเชื่อมโยงศาสตร์หลากหลายสาขา มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) ด้านของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่ 4 (PNImodified = 0.28) ซึ่งพบว่า การส่งเสริมความร่วมมือกับภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมในการพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันมากที่สุด ($\bar{X} = 4.30$) ในขณะที่ การจัดการเนื้อหารายวิชายืดหยุ่นมุ่งหมายของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$) เมื่อพิจารณาค่าความต้องการจำเป็น พบว่า

ภาครัฐและเอกชนมีความต้องการจำเป็น 2 อันดับแรกเหมือนกัน คือ ความต้องการเนื้อหารายวิชาทันสมัยและเหมาะสมตามยุคสมัย (PNImodified = 0.50 และ 0.36) และเนื้อหาวิชาบูรณาการและเชื่อมโยงหลากหลายสาขา (PNImodified = 0.44 และ 0.46)

4. การประเมินผล ของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่ 2 (PNImodified = 0.39) และด้านของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่ 1 (PNImodified = 0.49) โดยสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน พบว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับหลังการประเมินพร้อมเสริมแรงการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันมากที่สุด (\bar{X} = 4.03 และ \bar{X} = 3.70) ในขณะที่สภาพที่พึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของภาครัฐมี 2 ประเด็น คือ การประเมินผลผู้เรียนใน 3 มิติ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ และการประเมินผู้เรียนด้านกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิด และสมรรถนะที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ (\bar{X} = 4.63) การประเมินผู้เรียนด้านกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิด และสมรรถนะที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ (\bar{X} = 4.63) ส่วนภาคเอกชน พบว่า ผู้มีส่วนร่วมในการประเมิน ได้แก่ อาจารย์ ผู้ปกครอง เพื่อนร่วมชั้น ผู้เรียนและผู้ประกอบการ มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด (\bar{X} = 5.00) เมื่อพิจารณาค่าความต้องการจำเป็น พบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุดของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนเหมือนกัน คือ กรรมการจากสองสถาบันมีส่วนร่วมในการประเมินผล (PNImodified = 0.48 และ 1.00)

5. การประกันคุณภาพการศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ มีความต้องการจำเป็นในอันดับที่ 5 (PNImodified = 0.20) พบว่า การประเมินมุ่งเน้นให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา หลักสูตร หรือสาขาวิชา มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันมากที่สุด (\bar{X} = 4.38) ส่วนสถาบันเอกชน มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่ 3 (PNImodified = 0.38) พบว่า การแจ้งผลประกันคุณภาพแก่ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันมากที่สุด (\bar{X} = 4.00) ในขณะที่สถาบันทั้งภาครัฐและเอกชน มีการประกันคุณภาพมุ่งประเมินผลการดำเนินงานเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถาบัน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด (\bar{X} = 4.68 และ \bar{X} = 4.70) เมื่อพิจารณาค่าความต้องการจำเป็น พบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุดของสถาบันภาครัฐและเอกชนเหมือนกัน คือ สถาบันทั้งสองฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดสำหรับการประเมินคุณภาพ หน่วยงานรัฐ เอกชน องค์กรวิชาชีพ (PNImodified = 0.50 และ 1.12)

จากผลการวิจัยด้านการบริหารงานวิชาการ มีแนวทางการยกระดับการศึกษาไทยสู่สากล ได้ดังนี้

- 1) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เน้นการเรียนรู้แบบผสมผสาน การเรียนแบบไม่ประสานเวลา และการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงทฤษฎีกับประสบการณ์จริง ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการศึกษาสากลในยุคดิจิทัลที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสามารถเรียนรู้ข้ามขอบเขตเวลาและสถานที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและการเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริงจากภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม สะท้อนถึงแนวโน้มของการสร้างบัณฑิตที่มีความพร้อมเชิงวิชาชีพและสามารถแข่งขันในตลาดแรงงานระดับนานาชาติได้ ทั้งนี้ยังเสริมสร้างสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ 21 เช่น ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และทักษะการสื่อสาร
- 3) การจัดการเนื้อหาให้มีความทันสมัยและบูรณาการข้ามศาสตร์ ตอบรับกับความต้องการของโลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว และแนวโน้มของ Global

Competency ที่ผู้เรียนต้องสามารถประยุกต์ความรู้จากหลายสาขา 4) ในด้านการประเมินผล เน้นการประเมินผลในหลายมิติและการมีส่วนร่วมจากหลากหลายภาคส่วน เช่น ผู้ประกอบการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล เนื่องจากช่วยสะท้อนสมรรถนะที่แท้จริงของผู้เรียน และสร้างความเชื่อถือในคุณภาพของบัณฑิต และ 5) การประกันคุณภาพการศึกษา มุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพแบบมีส่วนร่วม และการกำหนดมาตรฐานร่วมกับภาคธุรกิจ องค์กรวิชาชีพ และหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทาง Quality Assurance & Accreditation ของสถาบันอุดมศึกษาในระดับนานาชาติ ที่มุ่งเน้นความโปร่งใส และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบการศึกษาไทยในสายตาของประชาคมโลก

ตารางที่ 3

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ด้านการฝึกประสบการณ์

ประเด็น	สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ				สถาบันอุดมศึกษาเอกชน			
	ปัจจุบัน (\bar{X})	พึงประสงค์ (\bar{X})	PNI	ลำดับ ที่	ปัจจุบัน (\bar{X})	พึงประสงค์ (\bar{X})	PNI	ลำดับ ที่
ด้านการฝึกประสบการณ์	3.31	4.62	0.51	1	3.38	4.67	0.43	1
1. การวางแผนการฝึกประสบการณ์	3.39	4.59	0.71	1	3.29	4.82	0.57	1
58) เชื่อมต่อผู้ประกอบการ	4.45	4.54	0.02	3	2.80	5.00	0.78	3
59) กำหนดวัตถุประสงค์และเกณฑ์การประเมินผลการฝึกประสบการณ์	4.60	4.68	0.01	4	4.80	5.00	0.04	4
60) วางแผนการฝึกประสบการณ์ตามแนวทาง Backward Design	4.60	4.65	0.01	4	5.00	5.00	0.00	5
61) วางแผนและเตรียมการฝึกประสบการณ์แบบออนไลน์	1.22	4.54	2.72	1	2.24	4.66	1.08	1
62) แนะนำแหล่งฝึกประสบการณ์	2.60	4.65	0.78	2	2.40	4.70	0.95	2
2. การจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์	3.01	4.63	0.57	2	3.57	4.55	0.31	4
63) เรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน	2.80	4.82	0.72	2	3.60	4.50	0.25	2
64) จำลองสถานการณ์ในที่ทำงาน	2.74	4.77	0.74	1	4.20	4.61	0.09	4
65) เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง	3.85	4.82	0.25	4	3.90	4.60	0.17	3
66) เสริมสร้างความรู้และทักษะ	2.65	4.11	0.55	3	2.60	4.50	0.73	1
3. การให้คำปรึกษาและการเตรียมความพร้อม	3.68	4.66	0.28	4	3.56	4.56	0.33	3
67) กำหนดบทบาทอาจารย์	3.91	4.85	0.24	2	3.80	4.60	0.21	2
68) ร่วมมือกับสถานประกอบการ	4.02	4.60	0.14	3	4.20	4.50	0.07	3
69) แลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยศิษย์ปัจจุบัน ศิษย์เก่า ผู้ประกอบการ	3.11	4.54	0.45	1	2.70	4.60	0.70	1

ตารางที่ 3

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ด้านการฝึกประสบการณ์ (ต่อ)

ประเด็น	สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ				สถาบันอุดมศึกษาเอกชน			
	ปัจจุบัน (\bar{X})	พึงประสงค์ (\bar{X})	PNI	ลำดับ ที่	ปัจจุบัน (\bar{X})	พึงประสงค์ (\bar{X})	PNI	ลำดับ ที่
4.การประเมินผลการฝึกประสบการณ์	3.16	4.62	0.49	3	3.12	4.75	0.53	2
70) ประเมินทักษะ การใช้ความรู้และประสบการณ์ ทักษะคิดที่ดีต่อการทำงาน สังคม และองค์กร	2.91	4.57	0.57	2	3.00	4.70	0.56	3
71) ประเมินจากอาจารย์ และสถานประกอบการ	4.05	4.60	0.13	4	3.60	5.00	0.38	4
72) ประเมินผลจากผู้เรียน	2.74	4.68	0.70	1	2.88	4.60	0.59	1
73) นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง	2.97	4.65	0.56	3	3.00	4.70	0.57	2

ด้านการฝึกประสบการณ์

ในภาพรวม ความต้องการจำเป็นด้านการฝึกประสบการณ์ ของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน อยู่ในอันดับที่ 1 (PNI_{modified} = 0.51 และ 0.43) โดยจำแนกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1. การวางแผนการฝึกประสบการณ์ ของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่ 1 (PNI_{modified} = 0.71 และ 0.57) โดยในส่วนของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ พบว่า การกำหนดวัตถุประสงค์และเกณฑ์การประเมินผลการฝึกประสบการณ์อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด (\bar{X} = 4.60 และ \bar{X} = 4.68) ส่วนสถาบันอุดมศึกษาเอกชน การวางแผนการฝึกประสบการณ์ตามแนวทาง Backward Design โดยเริ่มจากการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด (\bar{X} = 5.00 และ \bar{X} = 5.00) เมื่อพิจารณาค่าความต้องการจำเป็น พบว่า สถาบันทั้งสองกลุ่มมีความต้องการจำเป็นสูงสุดเหมือนกัน คือ การวางแผนและเตรียมความพร้อมสำหรับการฝึกประสบการณ์แบบออนไลน์ (PNI_{modified} = 2.72 และ 1.08)

2. การจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่ 2 (PNI_{modified} = 0.57) พบว่า กิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด (\bar{X} = 3.85) และ \bar{X} = 4.82) ส่วนสถาบันเอกชน มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่ 4 (PNI_{modified} = 0.31) พบว่า การจำลองสถานการณ์ในที่ทำงาน มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด (\bar{X} = 4.20 และ \bar{X} = 4.61) เมื่อพิจารณาค่าความต้องการจำเป็น พบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุดของภาครัฐ คือ การจำลองสถานการณ์ในที่ทำงาน

(PNImodified = 0.74) ส่วนของเอกชน คือ กิจกรรมเสริมสร้างความรู้และทักษะโดยบูรณาการประสบการณ์การเรียนรู้เดิมเพื่อพัฒนาความรู้ใหม่ (PNImodified = 0.73)

3. การให้คำปรึกษาและการเตรียมความพร้อม ของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่ 4 (PNImodified = 0.28) และสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่ 3 (PNImodified = 0.33) ทั้งนี้ สถาบันทั้งสองกลุ่มมีประเด็นของการให้คำปรึกษาและการเตรียมความพร้อมเหมือนกัน คือ ความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดหาพี่เลี้ยงฝึกประสบการณ์ มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันมากที่สุด (\bar{X} = 4.02 และ \bar{X} = 4.20) และการกำหนดบทบาทอาจารย์ผู้ดูแลในการสังเกต ให้คำปรึกษา และสนับสนุนด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด (\bar{X} = 4.85 และ \bar{X} = 4.60) เมื่อพิจารณาค่าความต้องการจำเป็น พบว่า สถาบันภาครัฐและเอกชนมีความต้องการจำเป็นสูงสุดเหมือนกัน คือ กิจกรรมแลกเปลี่ยนและแบ่งปันประสบการณ์ระหว่างศิษย์ปัจจุบัน ศิษย์เก่า และผู้ประกอบการ (PNImodified = 0.45 และ 0.70)

4. การประเมินผลการฝึกประสบการณ์ ของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่ 3 (PNImodified = 0.49) และสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่ 2 (PNImodified = 0.53) โดยการประเมินการฝึกประสบการณ์จากอาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานประกอบการ มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันมากที่สุดในสถาบันทั้งสองกลุ่ม (\bar{X} = 4.05 และ \bar{X} = 3.60) โดยสถาบันภาครัฐ การประเมินผลโครงการฝึกประสบการณ์จากผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงสุด (\bar{X} = 4.68) ในขณะที่สถาบันภาคเอกชน ประเมินการฝึกประสบการณ์จากอาจารย์ และสถานประกอบการ มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงสุด (\bar{X} = 5.00) เมื่อพิจารณาค่าความต้องการจำเป็น พบว่า สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ และเอกชนมีความต้องการจำเป็นสูงสุดเหมือนกัน คือ การประเมินผลโครงการฝึกประสบการณ์จากผู้เรียน (PNImodified = 0.70 และ 0.59)

จากผลการวิจัยด้านการฝึกประสบการณ์ มีแนวทางการยกระดับการศึกษาไทยสู่สากล ได้ดังนี้ 1) การวางแผนการฝึกประสบการณ์อย่างเป็นระบบ เริ่มจากผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังและการเตรียมฝึกประสบการณ์แบบออนไลน์ เป็นตัวอย่างของการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแนวโน้มการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล และการทำงานระยะไกล ซึ่งเป็นทักษะที่ตลาดแรงงานทั่วโลกกำลังต้องการอย่างสูง 2) การจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ที่หลากหลาย เน้นทั้งการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และการจำลองสถานการณ์ในที่ทำงาน รวมถึงการบูรณาการประสบการณ์เดิมกับการสร้างความรู้ใหม่ สอดคล้องกับกรอบสมรรถนะระดับนานาชาติ ที่เน้นการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ และทักษะการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง ส่งผลให้บัณฑิตไทยมีความสามารถเชิงปฏิบัติที่เป็นที่ยอมรับในเวทีโลก 3) ความร่วมมือกับภาคธุรกิจและเครือข่ายสากล เน้นการให้คำปรึกษาโดยร่วมมือกับสถานประกอบการ การมีพี่เลี้ยงและกิจกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับศิษย์เก่าและผู้ประกอบการ เป็นกลไกสำคัญในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างการศึกษาและภาคอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นแนวทางที่มหาวิทยาลัยชั้นนำระดับโลก ใช้ในการผลิตบัณฑิตที่ตอบสนองความต้องการตลาดโลก เพิ่มโอกาสในการมีประสบการณ์ข้ามวัฒนธรรม และ 4) การประเมินผลที่

เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและมีหลายภาคส่วนร่วม เน้นการประเมินจากผู้เรียน และการประเมินแบบมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลากหลายร่วมด้วย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปเป็นแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตสาขาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจระหว่างประเทศ ที่มีความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยและสถาบันอาชีวศึกษาต่างประเทศ ได้แก่ 1) การบริหารจัดการหลักสูตร 2) การบริหารงานวิชาการ และ 3) การฝึกประสบการณ์ สามารถนำไปใช้ในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และผลลัพธ์ที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนแก้ไขปัญหาและพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาไทยต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย (Discussion)

สภาพปัจจุบันในภาพรวมของการจัดการหลักสูตรบริหารธุรกิจ ที่มีความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยและสถาบันอาชีวศึกษาต่างประเทศในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีลักษณะทั้งที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันในบางประเด็น โดยสถาบันอุดมศึกษาทั้งสองกลุ่มมีเป้าหมายหลักในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเสริมสร้างศักยภาพของนักศึกษาให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดแรงงาน สอดคล้องกับ ทิวา ดอนลาว (2564, 35-44) ที่กล่าวว่า การศึกษาของประเทศไทย ยังมีผู้เรียนที่ขาดความรู้และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษที่มีความจำเป็นต่อศักยภาพและความสามารถด้านแรงงานเมื่อเปรียบเทียบกับในระดับโลกและภูมิภาคอาเซียน อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านโครงสร้างการบริหาร ทรัพยากรที่มีอยู่ และแนวทางการพัฒนาอาจมีความแตกต่างกันระหว่างสถาบันของรัฐและเอกชน สำหรับสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ มีข้อได้เปรียบในด้านความมั่นคงทางงบประมาณ การสนับสนุนจากรัฐบาล และการเข้าถึงทรัพยากรทางการศึกษาที่ครอบคลุมมากกว่า สอดคล้องกับ Agranoff and McGuire (2003, 4) กล่าวถึงความหมายของความร่วมมือ ว่าเป็นกระบวนการที่กระตุ้นให้องค์การต่างๆ เข้ามาปฏิบัติงานร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาที่ศักยภาพขององค์การหนึ่งองค์การใดเพียงองค์การเดียวจะสามารถทำสำเร็จลงไปได้ หรือถ้าสามารถทำได้ก็อาจจะประสบความสำเร็จได้ยาก และการสร้างความร่วมมือยังหมายรวมถึงการคิดค้นหรือคิดค้นทางเลือกสำหรับการแก้ปัญหาภายใต้ข้อจำกัดต่าง ๆ ที่มีอยู่ เช่น องค์กรความรู้ เวลา งบประมาณ และการแข่งขัน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ระบบบริหารจัดการของสถาบันของรัฐมักต้องดำเนินการภายใต้กฎระเบียบและนโยบายของภาครัฐ ซึ่งอาจมีความซับซ้อนและทำให้ขาดความคล่องตัวในการปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางการศึกษาและตลาดแรงงาน นอกจากนี้ การตัดสินใจด้านนโยบายอาจต้องผ่านกระบวนการหลายขั้นตอน ทำให้การปรับเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาเกิดขึ้นได้ช้ากว่าสถาบันเอกชน ในทางกลับกัน สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีความคล่องตัวในการบริหารจัดการมากกว่า สามารถปรับเปลี่ยนนโยบายและหลักสูตรการเรียนการสอนได้รวดเร็ว เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับ จริญญา เทพพรบัญชากิจ (2556, 25-46) กล่าวว่า บริหารงานในรูปแบบเป็นหน่วยงาน อิสระ มีฐานะเทียบเท่าคณะ มีการบริหารจัดการทั้งทางด้านการเงิน บุคลากร สถานที่ เป็นอิสระ ทำให้มีความคล่องตัวและรวดเร็วกว่า นอกจากนี้ สถาบันเอกชนยังสามารถใช้กลยุทธ์ทางธุรกิจเพื่อ

ดึงดูดนักศึกษาและสร้างความแตกต่างจากคู่แข่ง อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนคือการพึ่งพารายได้จากค่าเล่าเรียนเป็นหลัก ซึ่งอาจทำให้บางสถาบันมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรทางการศึกษา เช่น การขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง หรือข้อจำกัดในการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานและอุปกรณ์การเรียนการสอน ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าความพยายามของทั้งสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเสริมสร้างศักยภาพของนักศึกษาให้สามารถแข่งขันในระดับสากลเป็นทิศทางที่มีความสอดคล้องกับความจำเป็นเชิงโครงสร้างของระบบการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลเชิงเปรียบเทียบระหว่างสองกลุ่มสถาบัน พบว่า ปัจจัยเชิงโครงสร้างและระบบบริหารจัดการยังคงเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและความรวดเร็วในการขับเคลื่อนความร่วมมือและการพัฒนาหลักสูตร แม้สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐจะมีข้อได้เปรียบด้านทรัพยากรและความมั่นคงทางงบประมาณ แต่ความท้าทายสำคัญอยู่ที่ข้อจำกัดเชิงระบบราชการ ซึ่งส่งผลให้การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในระดับนานาชาติเป็นไปอย่างเชื่องช้า ในขณะที่ความคล่องตัวและความยืดหยุ่นที่มีมากกว่าสถาบันเอกชนเป็นจุดแข็งที่ทำให้เอกชนสามารถปรับหลักสูตรและนวัตกรรมการเรียนรู้ให้ทันต่อแนวโน้มตลาดโลก อย่างไรก็ตาม สถาบันเอกชนจำเป็นต้องจัดการกับข้อจำกัดด้านทรัพยากร โดยเฉพาะบุคลากรเชี่ยวชาญและโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งอาจเป็นปัจจัยที่ฉุดรั้งศักยภาพในการแข่งขันเชิงคุณภาพในระยะยาว ดังนั้น แนวทางหนึ่งที่จะยกระดับความร่วมมือและสร้างจุดแข็งร่วมกันระหว่างสองกลุ่มสถาบันคือการส่งเสริมกลไกความร่วมมือเชิงเครือข่ายโดยอาศัยจุดแข็งของแต่ละฝ่าย นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังเห็นว่าการเสริมสร้างทักษะด้านภาษาอังกฤษ และทักษะข้ามวัฒนธรรมควรเป็นประเด็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการอย่างจริงจัง โดยเฉพาะในหลักสูตรที่มีความร่วมมือระหว่างประเทศ รวมถึงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพและการกำกับติดตามอย่างมีประสิทธิภาพที่สามารถสะท้อนความสามารถเชิงสมรรถนะได้อย่างแท้จริง จะเป็นอีกหนึ่งกลไกสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนการจัดการหลักสูตรบริหารธุรกิจที่มีความร่วมมือระหว่างประเทศ ให้สามารถตอบโจทย์การยกระดับการศึกษาไทยสู่มาตรฐานสากลอย่างยั่งยืน

สภาพที่พึงประสงค์ พบว่า สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน มีความต้องการพัฒนาไปสู่ระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ แนวทางการพัฒนาที่เหมาะสม มุ่งเน้นที่การเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารและปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรให้ทันสมัยและยืดหยุ่นมากขึ้น สอดคล้องกับ Deloitte Insights Center for Higher Education Excellence (2021) กล่าวว่า ไฮบริดแคมปัสช่วยให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถก้าวข้ามการจัดการเรียนการสอนเพียงในห้องเรียน และเปลี่ยนแปลงไปสู่การสร้างรากฐานสำหรับการจัดการศึกษาในอุดมศึกษาที่มีความยืดหยุ่นและคล่องตัวมากขึ้น เพื่อรองรับผู้เรียนที่มีความต้องการต่างกัน ทั้งยังตอบสนองอย่างรวดเร็วต่อความต้องการทักษะและสมรรถนะในตลาดแรงงานที่เปลี่ยนไป ไฮบริดแคมปัสสามารถสร้างสถาบันให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น โดยขยายการเข้าถึงและปรับปรุงผลลัพธ์ที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอน ขณะที่สถาบันเอกชน มุ่งเน้นการสร้างความมั่นคงทางการเงินเพื่อเป็นงบประมาณในการสร้างพื้นที่การเรียนรู้ที่หลากหลายและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถแข่งขันกับสถาบันของรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สอดคล้องกับ สุบรรณ เอี่ยมวิจารณ์ (2561, 10-30) กล่าวว่า การมีแหล่งเงินและงบประมาณในการสนับสนุนการบริหารหลักสูตรอย่างมีคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า แนวทางการพัฒนาที่กำหนดไว้สำหรับทั้งสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนมีความชัดเจนและตอบสนองต่อพลวัตของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ที่ส่งผลกระทบต่อระบบการผลิตบัณฑิตในปัจจุบันและอนาคตอย่างเป็นรูปธรรม การที่สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐมุ่งเน้นพัฒนาความคล่องตัวและความยืดหยุ่นผ่านการปรับโครงสร้างหลักสูตรและรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ถือเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับกระแสการปฏิรูปอุดมศึกษาในระดับโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิด Hybrid Campus ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้หลากหลายรูปแบบ ทั้งในเชิงเวลาและสถานที่ อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เฉพาะบุคคลซึ่งเป็นหนึ่งในหัวใจของ Education 4.0 และการเตรียมความพร้อมบัณฑิตสำหรับตลาดแรงงานในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังเห็นว่า ทั้งสถาบันของรัฐและเอกชนควรสร้างพันธมิตรเชิงยุทธศาสตร์กับสถาบันต่างประเทศและภาคอุตสาหกรรม มากขึ้น เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และขยายเครือข่ายความร่วมมือ ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและยกระดับการศึกษาของประเทศไทย

ความต้องการจำเป็น พบว่า สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน มีความต้องการที่คล้ายคลึงกันในด้าน เช่น ความต้องการในการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรทางการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับนักศึกษาจากทุกภูมิภาค และการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อรองรับรูปแบบการเรียนการสอนที่ทันสมัย สอดคล้องกับ สุบรรณ เอี่ยมวิจารณ์ (2561, 20-35) กล่าวว่า การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพตลอดจนเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้มีความทันสมัยและไม่หยุดนิ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2560, 5-10) กล่าวว่า สาระของรายวิชาในหลักสูตรคือการออกแบบหลักสูตรและกำหนดสาระของรายวิชาที่มีความทันสมัยและสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิที่กำหนดไว้ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะที่เป็นประโยชน์ตามเป้าหมายของหลักสูตร อย่างไรก็ตาม ความต้องการจำเป็นที่แตกต่างกันระหว่างสถาบันภาครัฐและเอกชน คือ สถาบันภาครัฐอาจต้องการการปฏิรูปโครงสร้างการบริหารให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้นและลดอุปสรรคจากระบบราชการ ขณะที่สถาบันเอกชนมีความต้องการในการสนับสนุนทางการเงินและทรัพยากรเพิ่มเติมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำระหว่างสถาบันและเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาคุณภาพสูงให้กับนักศึกษาที่มีข้อจำกัดทางการเงิน โดยผู้วิจัยเห็นว่า ภาพรวมสะท้อนถึงจุดร่วมและจุดต่างที่สำคัญระหว่างสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน ซึ่งมีนัยสำคัญต่อการออกแบบนโยบายและกลยุทธ์การพัฒนาการอุดมศึกษาไทยในอนาคต ในด้านจุดร่วม ผู้วิจัยเห็นว่าความต้องการในการพัฒนาคุณภาพของบุคลากร การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และการพัฒนาเทคโนโลยีการเรียนรู้ เป็นทิศทางที่ตอบโจทย์ความเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกอย่างมีนัยสำคัญ เพราะปัจจุบันตลาดแรงงานต้องการบัณฑิตที่ไม่เพียงแต่มีความรู้เชิงลึก แต่ยังต้องมีทักษะดิจิทัล ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และทักษะข้ามวัฒนธรรม ที่สามารถปรับตัวได้ในเศรษฐกิจดิจิทัลและสังคมโลกาภิวัตน์ อย่างไรก็ตาม ในด้านจุดต่าง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ประเด็นความต้องการของสถาบันภาครัฐที่เน้นการปฏิรูประบบบริหารและการลดข้อจำกัดเชิงโครงสร้างราชการ เป็นเรื่องที่ต้องได้รับการสนับสนุนเชิงนโยบายอย่างจริงจัง เพราะข้อจำกัดนี้ส่งผลโดยตรงต่อความคล่องตัวและความสามารถในการ

การปรับตัวของสถาบันต่อแนวโน้มใหม่ของการศึกษา หากยังคงยึดติดกับระบบราชการแบบเดิม การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ๆ ที่มีความทันสมัยและตอบโจทย์ตลาดแรงงานโลกอาจทำได้ล่าช้าและไม่ทั่วถึง ในทางกลับกัน ความต้องการของสถาบันเอกชนที่เน้นการสนับสนุนทางการเงินและการลดความเหลื่อมล้ำเชิงทรัพยากร เป็นประเด็นที่ผู้วิจัยเห็นว่าควรได้รับการสนับสนุนเชิงโครงสร้างจากภาครัฐ ผ่านนโยบายส่งเสริมความร่วมมือภาครัฐ-เอกชน รวมถึงโครงการทุนสนับสนุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาที่มีข้อจำกัดทางการเงิน ทั้งนี้เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียม และลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาคุณภาพสูง

สรุป (Conclusion)

จากการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันในภาพรวมของการจัดการหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีเป้าหมายหลักในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเสริมสร้างศักยภาพของนักศึกษาให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดแรงงาน ด้านสภาพที่พึงประสงค์ พบว่า สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน มีความต้องการพัฒนาไปสู่ระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และมีความต้องการจำเป็นในด้านความต้องการในการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรทางการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับนักศึกษาจากทุกภูมิภาค และการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อรองรับรูปแบบการเรียนการสอนที่ทันสมัย จึงนำไปสู่ข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ผู้บริหารระดับหลักสูตรหรือสถาบันการศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงพื้นที่การเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับความต้องการ ได้แก่ ภาครัฐควรเน้นการส่งเสริม พื้นที่การเรียนรู้นอกห้องเรียน และเอกชนควรพัฒนาพื้นที่การเรียนรู้เสมือนจริง (Virtual Learning Space) รวมถึงพัฒนาการเตรียมความพร้อมของบุคลากรและโครงสร้างพื้นฐาน เช่น สนับสนุนการใช้เทคโนโลยี ส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษ และสร้างหน่วยงานสนับสนุนนวัตกรรมการสอน เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้พัฒนาหรือออกแบบหลักสูตร สามารถนำค่าความต้องการจำเป็นไปใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินใจพัฒนาองค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ เพิ่มสัดส่วนกิจกรรมภาคสนาม ผนวกกิจกรรมเสมือนจริงในรายวิชา และเพิ่มการใช้แฟ้มสะสมงานเพื่อการเทียบโอนหน่วยกิต

2) ด้านการบริหารงานวิชาการ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรหรืออาจารย์ผู้สอน สามารถพัฒนาวิธีการสอนตามผลการวิจัย เช่น ส่งเสริมการเรียนรู้แบบผสมผสาน และการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ พัฒนากิจกรรมที่นักเรียนมีส่วนร่วมออกแบบเอง หรือร่วมมือกับองค์กรภายนอก และปรับเนื้อหาให้ทันสมัย เชื่อมโยงหลากหลายศาสตร์ รวมถึง หน่วยประกันคุณภาพหรือผู้ประเมินหลักสูตร สามารถนำผลการวิจัยมาปรับเกณฑ์การประเมินให้สอดคล้องกับเป้าหมายเชิงสมรรถนะ เช่น ประเมินผู้เรียนในมิติต่างๆ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ ทักษะคิด และส่งเสริมให้มีการมีส่วนร่วมของหลายภาคส่วน

3) ด้านการฝึกประสบการณ์ สถาบันการศึกษา ศูนย์ฝึกงาน หรือ สถานประกอบการคู่ความร่วมมือ สามารถร่วมกันวางแผนฝึกงานอย่างมีระบบโดยใช้แนวทาง Backward Design เพื่อเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ พัฒนาแพลตฟอร์มฝึกงานออนไลน์ จัดให้มีพี่เลี้ยงฝึกงาน และกิจกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างศิษย์เก่า-ศิษย์ปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาการจัดการหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านที่มีความจำเป็นมาก เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาให้ตรงตามความต้องการอย่างแท้จริง

2) ควรมีการเพิ่มการวิจัยเชิงคุณภาพ และเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในการพัฒนาคุณภาพการจัดการหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศ

3) ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาการจัดการหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางที่เป็นมาตรฐานและเป็นต้นแบบ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในอนาคต

เอกสารอ้างอิง (References)

กัญญาณัฐ เตโชติอัสนีย์. (2562, 7 พฤศจิกายน). ผลการจัดอันดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ โดยดัชนี EF English Proficiency Index ปี 2019. <https://thestandard.co/ef-english-proficiency-index-2019>

คณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2560). *มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ*. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

จรัญญา เทพพรบัญชากิจ. (2556). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติของมหาวิทยาลัยเอกชนไทย. *วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ*, 23(2), 25-46. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/pyu/article/view/135394>

ทิวา ดอนลาว, สมพร เพ็ญจันทร์, เพ็ญศรี จิรินัง และ วิวัฒน์ กรมดิษฐ์. (2564). อนาคตแรงงานไทยภายใต้ภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง. *วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการ*, 9(1), 35-44. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/RCIM/article/view/248766>

ภัทรวรรณ นิลแก้วบวรวิชัย. (2559). รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา. <https://buuir.buu.ac.th/bitstream/1234567890/1234567890/11560/1/54820015.pdf>

ศิริพร อาจปักษา. (2557). *การประเมินความต้องการจำเป็น: แนวคิดและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุบรรณ เอี่ยมวิจารณ์. (2561). *การบริหารจัดการหลักสูตรในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2552). *การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Agranoff, R., & McGuire, M. (2003). *Collaborative public management: New strategies for local governments*. Georgetown University Press.
- CEDEFOP. (2023). *Supporting learning pathways: Building bridges between VET and higher education*. Publications Office of the European Union.
- Dziuban, C., Graham, C. R., Moskal, P. D., Norberg, A., & Sicilia, N. (2018). Blended learning: The new normal and emerging technologies. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 15(3), 213-240. <https://doi.org/10.1186/s41239-017-0087-5>
- European Commission. (2021). *European skills agenda for sustainable competitiveness, social fairness and resilience*. Publications Office of the European Union. <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223>.
- Gudoniene, D, Staneviciene, E, Huet, I, Dickel, J, Dieng, D, Degroote, J, Rocio, V, Butkienė, R & Casanova, D. (2025). Hybrid Teaching and Learning in Higher Education: A Systematic Literature Review. *Sustainability*, 17(2), 756. <https://doi.org/10.3390/su17020756>
- ILO. (2021). *Skills for a resilient youth in the era of COVID-19 and beyond*. International Labour Organization. https://www.un.org/sites/un2.un.org/files/2020/07/wysd_2020_concept_note_final.pdf
- Fleacă, B, Fleacă, E & Osiceanu Maiduc, S. (2022). Digital Transformation and Current Challenges of Higher Education. *TEM Journal*, 11(3), 1235-1241. https://www.temjournal.com/content/113/TEMJournalAugust2022_1235_1241.pdf
- McLaughlin, P., & Mills, A. (2011). Combining vocational and higher education studies to provide dual parallel qualifications – an Australian case study. *Journal of Vocational Education and Training*, 63(1), 77–86. <https://doi.org/10.1080/13636820.2010.541563>
- Istenič, A. (2024). Blended learning in higher education: the integrated and distributed model and a thematic analysis. *Discover Education*, 3, 165. <https://doi.org/10.1007/s44217-024-00239-y>
- Nazzi, A. (2019). Collaboration for transition between TVET and university: a proposal. *International Journal of Sustainability in Higher Education*, 20(8), 1428-1443. <http://dx.doi.org/10.1108/IJSHE-10-2018-0197>

- OECD. (2021). *Education at a Glance 2021: OECD Indicators*. OECD Publishing.
- OECD. (2022). Strengthening Apprenticeship in Scotland, United Kingdom. *OECD Reviews of Vocational Education and Training*. OECD Publishing, Paris.
<https://doi.org/10.1787/2db395dd-en>
- Selingo, J., Clark, C., & Noone, D. (2021). *The hybrid campus: Three major shifts for the future of higher education*. Deloitte Insights.
https://www2.deloitte.com/content/dam/insights/articles/6756_CGI-Higher-ed-COVID/DI_CGI-Higher-ed-COVID.pdf
- UNESCO. (2020). *Embracing a culture of lifelong learning: Contribution to the Futures of Education initiative*. UNESCO Institute for Lifelong Learning.
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000374112>
- Wibrow, Bridget. (2022). VET and higher education pathways – do outcomes differ for the same occupation? NCVER. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED623391.pdf>
- World Economic Forum. (2020). *The future of jobs report 2020*.
https://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2020.pdf
- Yorke, M., & Knight, P. T. (2006). *Embedding employability into the curriculum*. Higher Education Academy.